

ДАНИ ПРО АВТОРІВ:

Угрюмова Олександра Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджменту
email: feminaa@mail.ru

Капустіна Тетяна Олексіївна, доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства, ГОУ ВО МО Державний соціально-гуманітарний університет
140410, РФ, Московська обл., Коломна, вул. Зелена, д.30
email: kapustina_tat@inbox.ru

ДАНИЕ ОБ АВТОРАХ:

Угрюмова Александра Анатольевна, доктор экономических наук, профессор, профессор кафедры экономики и менеджмента
email: feminaa@mail.ru

Капустина Татьяна Алексеевна, доцент, кандидат технических наук, доцент кафедры товароведения ГОУ ВО МО Государственный социально-гуманитарный университет.
140410, РФ, Московская обл., г. Коломна, ул. Зелёная, д.30
email: kapustina_tat@inbox.ru

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS:

Ugryumova Alexandra., Doctor of Economics, Professor, Department of Economics and Management
email: feminaa@mail.ru

Kapustina Tatyana, Associate Professor, Ph.D., Associate Professor, Department of Commodity SEI IN MO State Socio-Humanitarian University.
140410, Russia, Moscow region, Kolomna, st. Green, 30
email: kapustina_tat@inbox.ru

УДК 339

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КНР**Харина У.Я.**

У статті досліджується становлення і розвиток інвестиційної діяльності Китайської Народної Республіки. Значна увага приділяється основним факторам, які сприяли швидкій та ефективній реалізації інвестиційного потенціалу країни.

Предметом статті є інвестиційна діяльність КНР, зокрема заходи, пов'язані із підвищенням привабливості економіки Китаю у галузі залучення та зростання інвестиційної могутності країни.

Метою статті визначено дослідження становлення та розвитку інвестиційної діяльності КНР. Для досягнення мети використано теоретичні методи наукового дослідження, зокрема аналізу, класифікації та узагальнення, за допомогою яких вирішено основні завдання: аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності КНР; вивчення способів залучення іноземного капіталу в економіку Китаю та його витоку з КНР; виокремлення факторів, які сприяють бурхливому і, головне, ефективному розвитку інвестиційної діяльності Китаю.

У статті проаналізовано сучасний стан та характерні риси інвестиційної діяльності Китаю, вивчено основні способи та шляхи залучення іноземного капіталу в економіку КНР та його витоку, визначено фактори, які сприяють бурхливому і, головне, ефективному розвитку інвестиційної діяльності Китаю. Зокрема, встановлено, що обсяги притоку та витоку капіталу постійно зростають, незважаючи на недавню світову економічну кризу та сповільнення темпів глобального економічного зростання. Зроблено наголос на тому, що інвестиційній привабливості та могутності КНР сприяє ряд факторів таких як, наприклад, зважена політика Центрального банку, сприятливий режим оподаткування для інвесторів, створення та функціонування спеціальних економічних зон, високий рівень розвитку інфраструктури, наявність ресурсів, включаючи дешеву робочу силу, відкритість китайської економіки та багато інших. У КНР на законодавчому рівні виділено низку галузей, у які необхідне вливання іноземного капіталу, і такі, у які обмежено чи взагалі заборонено. Державою визначено кілька основних характеристик сучасної інвестиційної політики Китаю, таких як постійний перегляд та зміна списку галузей, у які бажане, обмежене та заборонене вливання іноземного капіталу, що свідчить про перехід від кількісного приросту залучених інвестицій до якісного; зміщення акценту з прерференційної інвестиційної політики до справедливої; створення та функціонування різноманітних спеціальних економічних зон.

Результати дослідження можуть бути застосовані як у теоретичному, так і у практичному розрізі, оскільки позитивний досвід Китаю може бути корисним не тільки для України, але і для будь-якої іншої країни, що розвивається.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, прямі іноземні інвестиції, іноземний капітал, інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість.

СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ КНР

Харина У.Я.

В статье исследуется становление и развитие инвестиционной деятельности Китайской Народной Республики. Значительное внимание уделяется основным факторам, которые способствовали быстрой и эффективной реализации инвестиционного потенциала страны.

Предметом статьи является инвестиционная деятельность КНР, в том числе меры, связанные с повышением привлекательности экономики Китая в области привлечения и роста инвестиционного могущества страны.

Целью статьи определено исследование становления и развития инвестиционной деятельности КНР. Для достижения цели использованы теоретические методы научного исследования, в частности анализа, классификации и обобщения, с помощью которых решены основные задачи: анализ современного состояния инвестиционной деятельности КНР; изучение способов привлечения иностранного капитала в экономику Китая и его оттока из КНР; выделение факторов, способствующих бурному и, главное, эффективному развитию инвестиционной деятельности Китая.

В статье проанализировано современное состояние и характерные черты инвестиционной деятельности Китая, изучены основные способы и пути привлечения иностранного капитала в экономику КНР и его оттока, определены факторы, которые способствуют бурному и, главное, эффективному развитию инвестиционной деятельности Китая. В частности, установлено, что объемы притока и оттока капитала постоянно растут, несмотря на недавний мировой экономический кризис и замедление темпов глобального экономического роста. Сделан упор на то, что инвестиционной привлекательности и могуществу КНР способствует ряд факторов таких как, например, взвешенная политика Центрального банка, благоприятный режим налогообложения для инвесторов, создание и функционирование специальных экономических зон, высокий уровень развития инфраструктуры, наличие ресурсов, включая дешевую рабочую силу, открытость китайской экономики и многие другие. В КНР на законодательном уровне выделен ряд отраслей, в которые необходимо вливание иностранного капитала, и такие, в которые ограничено или вообще запрещено. Государством определены несколько основных характеристик современной инвестиционной политики Китая, таких как постоянный пересмотр и изменение списка отраслей, в которые желательно, ограничено и запрещено вливание иностранного капитала, что свидетельствует о переходе от количественного прироста привлеченных инвестиций к качественному; смещение акцента с преференциальной инвестиционной политики к справедливой; создание и функционирование различных специальных экономических зон.

Результаты исследования могут быть применены как в теоретическом, так и в практическом разрезе, поскольку положительный опыт Китая может быть полезным не только для Украины, но и для любой другой развивающейся страны.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, прямые иностранные инвестиции, иностранный капитал, инвестиционный потенциал, инвестиционная привлекательность.

SOURCES AND EVOLUTION OF CHINA'S INVESTMENT ATTRACTIVENESS

Kharyna U.Y.

This article aims at studying the sources and evolution of the investment activities of the People's Republic of China. Considerable attention is paid to major factors that contributed to the rapid and effective development of the investment potential of the country.

The subject of the article is the investment activities of the PRC, including measures related to improving the attractiveness of the Chinese economy in the region in the sphere of the country's investment attraction and power.

The aim of the article is defined as the study of the sources and evolution of the investment activities of China. To achieve the objective of the article, theoretical methods of scientific research, in particular analysis, classification and synthesis are used. The Article aims at solving such research questions as: conducting an analysis of the current state of Investments activities of the PRC; exploring ways of attracting foreign capital in China's economy and its outflow from China; determining the factors contributing to the rapid and, above all, effective development of investment activities in China.

The article analyzes the current status and the characteristics of China's investment activities, studies the basic methods and ways of attracting foreign capital in the economy of China and its outflow, the factors that contribute to the rapid and, above all, effective development of investment activities in China. In particular, it was found that the capital inflow and outflow volumes are constantly increasing, in spite of the recent global economic crisis and slow pace of global economic growth. The focus is made on the fact that the investment attractiveness and power of China contributes to a number of factors such as, for example, the balanced policy of the Central Bank, favorable taxation regime for investors, formation and functioning of special economic zones, the high level of infrastructure development, the availability of resources including cheap labor, the openness of the Chinese economy, etc. In China, a number of industries that allow an infusion of foreign capital, and those in which it is limited or even prohibited are determined. The state identifies several key characteristics of modern investment policy in China, such as the constant revision and change of the list of industries to which investment infusion is desirable, limited and prohibited that indicates the transition from quantitative growth of

attracted investments to qualitative; a shift from preferential investment policy to the equitable one; establishment and operation of a variety of special economic zones.

The results of the research can be applied in both the theoretical and practical sections because the positive experience of China may be useful not only for Ukraine but also for any other developing country.

Keywords: *investment activities, foreign direct investments, foreign capital, investment potential, investment attractiveness.*

Актуальність. Актуальність теми дослідження пов'язана зі зростанням могутності економіки Китайської Народної Республіки, становленням та розвитком величч інвестора, економіка країни не лише є привабливою для залучення іноземного капіталу, але відзначається і активною інвестиційною діяльністю

Ступінь дослідження даної проблеми вченими. Питання інвестиційної діяльності КНР та привабливості китайської економіки у галузі залучення інвестицій було предметом студіювання багатьох вчених як вітчизняних, так і зарубіжних. Зокрема, його вивченням займались М. Ковальов, Т. Фролова, А. Ал-Сейдіг, Є. Панченко, К. Шалвеім, А. Островський, А. Селіщев, Т. Фішмен, К. Девіс, Н. Саліджанова, Чжай Дуншен та інші. Окрім цього, дана проблема знайшла відображення у дослідженнях багатьох міжнародних організацій, включаючи Міжнародний валютний фонд, Організацію економічного співробітництва та розвитку.

Предмет дослідження. Предметом даної статті є інвестиційна діяльність КНР, зокрема заходи, пов'язані із підвищенням привабливості економіки Китаю у галузі залучення та зростання інвестиційної могутності країни.

Мета дослідження. Метою статті визначено дослідження становлення та розвитку інвестиційної діяльності КНР.

Завдання дослідження. Для досягнення мети визначено необхідним вирішення таких завдань:

- аналіз сучасного стану та основних характерних рис інвестиційної діяльності КНР;
- вивчення способів залучення іноземного капіталу в економіку Китаю та його витоку з КНР;
- виокремлення факторів, які сприяють бурхливому і, головне, ефективному розвитку інвестиційної діяльності Китаю.

Методи. Вирішення поставлених завдань буде здійснено за допомогою використання теоретичних методів наукового дослідження, зокрема аналізу, класифікації та узагальнення.

Постановка проблеми. Зниження темпів економічного розвитку та виведення іноземного капіталу залишаються найбільш суттєвими проблемами на шляху до економічного процвітання будь-якої країни. Як відомо, ефективне залучення іноземних інвестицій може стати тим важелем, який може вплинути на прискорення темпів економічного зростання, реалізацій промислового потенціалу та подальшої глобалізації економік.

За таких обставин корисним може стати позитивний досвід становлення та розвитку інвестиційної діяльності Китайської Народної Республіки, яка свого часу досягла значних успіхів у цьому питанні та вийшла на лідируючі позиції у сфері залучення інвестицій.

Результати дослідження. У статті проаналізовано сучасний стан інвестиційної діяльності Китаю, вивчено основні способи та шляхи залучення іноземного капіталу в економіку КНР та його витоку та визначено фактори, які сприяють бурхливому і, головне, ефективному розвитку інвестиційної діяльності Китаю. Зокрема, встановлено, що обсяги притоку та витоку капіталу постійно зростають, незважаючи на недавню світову економічну кризу та сповільнення темпів глобального економічного зростання. Закцентовано, що інвестиційній привабливості та могутності КНР сприяє ряд факторів таких як, наприклад, зважена політика Центрального банку, сприятливий режим оподаткування для інвесторів, створення та функціонування спеціальних економічних зон, високий рівень розвитку інфраструктури, наявність ресурсів, включаючи дешеву робочу силу, відкритість китайської економіки та багато інших. Більше того, зазначено, що в КНР виділено ряд галузей, в які дозволене та бажане вливання іноземного капіталу, і таких, в які обмежене чи взагалі заборонене.

Виклад основного матеріалу. Залучення іноземного капіталу та ефективна інвестиційна політика є необхідними передумовами якісного економічного розвитку та забезпечення сталих темпів зростання. Особливо важливого значення вони набувають в еру глобалізації національних економік, не поступаючись у важливості міжнародній торгівлі товарами та послугами, і під час модернізації. На сьогодні практично не залишилося країни, яка б не стала учасником міжнародних інвестиційних відносин, а залучення інвестицій перетворилося на один з важелів економічного впливу та зміцнення позицій на світовій арені.

Одним з яскравих прикладів проведення ефективною інвестиційною політикою є Китайська Народна Республіка – країна, яка навіть під час світової фінансової кризи могла досягти досить високих темпів економічного розвитку. Так, у Китаї саме інвестиційну політику вважають однією з підвалин економічного зростання, модернізації та посилення впливу на міжнародній арені. Економіка КНР понад 30 років вважається привабливою для залучення іноземного капіталу – з нею співпрацюють більшість транснаціональних компаній та країн світу. Країна сама є могутнім інвестором, адже нині не залишилось континенту, на який КНР не залучала б свій капітал. Основна мотивація такого підходу до розвитку співробітництва з іншими країнами зводиться до бажання посилити свої позиції у світовій економіці, особливо у сировинному, паливному та інноваційному секторах.

Створення сприятливого інвестиційного клімату та підвищення рівня інвестиційної привабливості стали основною метою китайського уряду. Так, починаючи з 80-х років минулого століття всі людські, матеріальні та фінансові ресурси КНР зосереджено на досягненні цієї стратегічної мети, яка стала ключем до економічного успіху

та процвітання країни. Однак, цей процес був довготривалим і на його шляху було чимало перешкод. Схематично його можна розділити на кілька етапів. Перший, котрий тривав з 1979 до 1983 року, характеризувався здійсненням окремих кроків у залученні іноземного капіталу. Більш швидкий і активний приплив інвестицій був неможливим у зв'язку з відсутністю договірно-правової бази та довіри між потенційними інвесторами, які в основному вкладали свої кошти в проекти з невеликим капіталом. Позиція ж КНР була направлена на створення сприятливих умов для стимулювання притоку іноземного капіталу [2]. У цей період було прийнято більше 500 положень, які надавали інвесторам юридичні гарантії в галузях економіки. Влада відмінила обмеження в бюрократичних процедурах зі створення спільних підприємств, ввела пільгові податки на підприємствах зі 100-відсотковим іноземним капіталом [3]. Наприкінці 1997 року було опубліковано документ під назвою «Перелік інвестиційних галузей для іноземних інвесторів», у якому визначали наступні галузі: комплексне освоєння сільського господарства, розвиток енергосистем і видобуток сировини, розвиток інфраструктури, комплексне використання ресурсів, охорона навколишнього середовища, освоєння новітніх технологій. Після вступу до СОТ у 2001 році, було переглянуто більше двох тисяч документів, чинність 830 з яких було скасовано і до 325 внесено поправки. У 2013 році в рамках стратегії відкритості економіки було прийнято низку нових нормативно-правових актів у сфері регулювання залучення іноземного капіталу. Так було розпочато новий етап інвестиційної діяльності КНР і створено потужну юридичну базу, яка регулює відносини Китаю з іноземними інвесторами.

Щодо нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності та залучення іноземного капіталу, то в КНР виділено ряд галузей, в які дозволене та бажане вливання інвестицій, і таких, в які обмежене чи взагалі заборонене, адже саме таким чином можна контролювати присутність інвесторів в економіці і не давати їм можливості впливати на стратегічно важливі галузі. Ці документи знають як рекомендації та інструкції для іноземних інвесторів. До першої групи відносять більше 260 галузей: сільськогосподарський та лісогосподарський сектори, тваринництво, текстильну промисловість, енергетику, металургію, машинобудування, медичне обладнання, захист навколишнього середовища, електронну промисловість та ін.; до другої – окремі галузі сільського та лісового господарства (наприклад, вирощування та переробка бавовни), харчову, тютюнову, текстильну промисловості, поліграфію, переробку нафти та коксу, надання освітніх послуг та ін.; залучення іноземних інвестицій у військову сферу, транспорт, ЗМІ, фінансовий сектор, будівництво та експлуатація вілл, виробництво батарейок, які містять ртуть та деякі інші нині заборонене [3].

Проте, у 2013 році цей список дещо змінився. Відтоді держава почала заохочувати залучення іноземного капіталу до таких галузей як енергозбереження та нові види енергії, високі технології та сучасні методи виробництва і сільського господарства, тобто до секторів, у які дозволене вливання іноземного капіталу додали екологічні проекти та проекти з підвищення енергоефективності. Крім того, зі списку дозволених було вилучено деякі галузі хімічної та фармацевтичної промисловості. Це означає, що акцент зроблено на регулюванні негативного впливу на навколишнє середовище та вирішенні проблеми його забруднення.

Окрім вищезгаданого, що значно підвищує інвестиційну привабливість КНР, так це створення особливих адміністративно-економічних районів, у яких функціонують пільгові режими, спрямовані на стимулювання притоку іноземних інвестицій. Сюди відносять спеціальні економічні зони (Шеньчжень, Чжухай, Шаньтоу, Сямень, Хайнань, Шанхай), зони економічного та політичного розвитку (Пекін, Шанхай, Гуаньчжоу, Тяньцзинь, Далянь, Харбін, Урумчі, Ухань, Чуньцин, Ханьчжоу, Шеньян, Чаньчунь, Інкоу та інших великих містах), зони вільної торгівлі (Шанхай, Тяньцзинь, Далянь, Гуаньчжоу, Нінбо, Чжанцзяган, Хайкоу, Сямень, Фучжоу, Циньдао, Шаньтоу, Чжухай, Шеньчжень) та зони покордонного економічного співробітництва (Дандун, Хейхе, Суйфеньхе, Маньчжоулі, Ерлань, Хуейчунь, Інін, Боле, Тачень, Пінсян, Дунсін, Жуйлі, Вантін, Хекоу) [4]. У 2013 році Шанхай було перетворено із зони економічного та політичного розвитку на експериментальну зону вільної торгівлі, основними характеристиками якої стали ринкові відсоткові ставки, відкритість фінансового сектора економіки, інноваційні продукти та надання офшорних фінансових послуг, а також спрощення процедури реєстрації підприємств [6].

Особливо важливим фактором у підвищенні інвестиційної привабливості КНР є сприятлива податкова політика уряду та регулювання пільгового режиму на території спеціальних економічних зон (СЕЗ). Так, адміністрації СЕЗ наділені правами управління зонами у галузі економічного розвитку та розробки відповідної нормативно-правової бази, зокрема у питаннях міжнародного кредитування, залучення іноземного капіталу та його регулювання. Це означає, що, окрім пільгового режиму оподаткування, місцеві адміністрації можуть надавати іноземним інвесторам у галузі новітніх технологій та експортоорієнтованих секторах неподаткові пільги [7], наприклад, надання можливості безкоштовно користуватись водою, газом, землею, електроенергією, не сплачувати за оренду приміщень.

Усі ці заходи призвели до того, що Китай досить активно залучає іноземний капітал. Варто зазначити, що у 2014 році країна вийшла на перше місце в світі за обсягом притоку інвестицій, обійшовши Сполучені Штати Америки [8]. Крім цього, КНР є беззаперечним лідером серед країн, що розвиваються. Так, обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку КНР постійно зростає: починаючи з 45,3 млрд. дол. у 1995 році і до 126,3 млрд. дол. у 2015 (не прийматимемо до уваги незначний спад обсягу інвестицій у 2012 році, пов'язаний зі зміною влади і необхідністю проведення реформ). Такий темп надходження іноземного капіталу демонструє, що навіть світова фінансова криза та сповільнення темпів економічного зростання багатьох країн не мали впливу на подальший бурхливий розвиток інвестиційного потенціалу країни та зростання її інвестиційної привабливості (таблиця 1).

Таблиця 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку КНР, в період з 1995 по 2016 рік (млрд. дол. США)

Рік	Прямі іноземні інвестиції
1995	37,7
1996	1,8
1997	45,3
1998	45,5
1999	40,3
2000	40,7
2001	48,8
2002	53,5
2003	65,6
2004	72,4
2005	60,3
2006	63
2007	71,1
2008	92,4
2009	90,3
2010	105,74
2011	116
2012	111,7
2013	117,6
2014	119,56
2015	126,3
2016	36,6 (січень-лютий)

Джерело: Розроблено автором за даними [1], [5]

Висновки. Завдяки зміні розстановки сил на міжнародній арені та вдосконалення інвестиційної політики у КНР з'явилась можливість застосовувати залучення іноземного капіталу в якості важеля економічного зростання та зміцнення впливу на інші економіки. Так, країні вдалося стати невід'ємним гравцем глобальної виробничої мережі, займаючи лідируючі позиції за рівнем інтернаціоналізації робочої сили, особливо у сфері НДДКР.

Підсумовуючи вищесказане, можна виділити кілька характеристик сучасної інвестиційної політики Китаю. Перш за все, постійний перегляд та зміна списку галузей, у які бажане, обмежене та заборонене вливання іноземного капіталу свідчить про перехід від кількісного приросту залучених інвестицій до якісного, оскільки це демонструє, що країна зацікавлена у реалізації найбільш актуальних проектів та не відставати від останніх тенденцій у економічному розвитку. По-друге, відбулося зміщення акценту з преференційної інвестиційної політики до справедливої. Якщо на перших етапах розвитку інвестиційної діяльності КНР прагнула до залучення капіталу шляхом надання пільг усім інвесторам, то зараз це право залишилося за адміністраціями спеціальних економічних зон, які вповноважені або розширювати спектр запропонованих пільг, або звужувати його відповідно до вимог ринку. По-третє, створення та функціонування різноманітних спеціальних економічних зон сприяє не лише зростанню обсягів залученого капіталу, але і подальшій відкритості економіки КНР і підвищенню загального рівня економічного розвитку країни, оскільки тепер їх організують по всій території Китаю, що є запорукою розвитку та підйому центральних регіонів країни і відродженню старих промислових, розташованих на північному заході КНР.

Загалом, ключовими факторами, які визначають високий рівень інвестиційної привабливості КНР є наступні: стратегічно вигідне розташування країни у Азійсько-Тихоокеанському регіоні, наявність значної кількості ресурсів як природних, так і матеріальних та людських, швидкі темпи розвитку інфраструктури, створення та функціонування спеціальних економічних зон по всій країні, а не лише у найбільш розвинених регіонах, подальше відкриття економіки Китаю та сприятливий інвестиційний клімат та продумана політика Центрального банку.

Список використаних джерел

1. *International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2014 [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.imf.org/external/data.htm>*
2. Курманова А. Б. Миром будет править Китай? / Б. А. Курманова // *Экономические стратегии – Центральная Азия. – №5 – 2007. – С. 32-41.*
3. Любомудров А. В. Прямые иностранные инвестиции в экономику Китая [Електронний ресурс] / А. В. Любомудров. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.finanal.ru/002/pryamye-inostrannye-investitsii-v-ekonomiku-kitaya?page=0,2>.
4. *Инвестиционные зоны и районы Китая [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.uglc.ru/china-investment/zone.htm>*
5. *China Foreign Direct Investment [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.tradingeconomics.com/china/foreign-direct-investment>*

6. *China (Shanghai) Pilot Free Trade Zone: Introduction* [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://en.china-shftz.gov.cn/About-FTZ/Introduction/>
7. Сюй Люмэй. Стратегия привлечения иностранных инвестиций в экономику Китая / Сюй Люмэй, Сунь Гоцзе // Банковский вестник. – 2015. – № 6. – С. 29-35.
8. *China Overtakes US for Foreign Direct Investment* [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.bbc.com/news/business-31052566>

References

1. *International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2014* [Electronic source]. – 2014. – Available at: <http://www.imf.org/external/data.htm>
2. Kurmanova A. B. *Mirom budet pravit' Kitay? [Will China Rule the World?]* / A. B. Kurmanov // *Economic Strategies – Central Asia*. – №5 – 2007. – P. 32-41.
3. Lyubomudrov A. V. *Pryamyne inostrannyye investitsii v ekonomiku Kitaya [Foreign Direct Investments into the Chinese Economy]* [Electronic Source] / A. V. Lyubomudrov. – 2010. – Available at: <http://www.finanal.ru/002/pryamyne-inostrannyye-investitsii-v-ekonomiku-kitaya?page=0,2>.
4. *Investitsyonnyye zony i rayony Kitaya [Investment Zones and Regions in China]* [Electronic source]. – Available at: <http://www.uglc.ru/china-investment/zone.htm>
5. *China Foreign Direct Investment* [Electronic source]. – Available at: <http://www.tradingeconomics.com/china/foreign-direct-investment>
6. *China (Shanghai) Pilot Free Trade Zone: Introduction* [Electronic source]. – Available at: <http://en.china-shftz.gov.cn/About-FTZ/Introduction/>
7. Sui Liumei. *Strategiya privlecheniya inostrannykh investitsiy v ekonomiku Kitaya [Strategy of attracting foreign direct investment into the Chinese economy]* / Sui Liumei, Sun Guoze // *Bankovskiy vestnik*. – 2015. – № 6. – P. 29-35.
8. *China Overtakes US for Foreign Direct Investment* [Electronic source]. – Available at: <http://www.bbc.com/news/business-31052566>

ДАНИ ПРО АВТОРА:

Харина Ульяна Ярославівна, молодший науковий співробітник відділу економічного зростання та структурних змін в економіці
ДУ «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України»
e-mail: uliana.kharyna@gmail.com

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Харина Ульяна Ярославовна, младший научный сотрудник отдела экономического роста и структурных изменений в экономике
ГУ «Институт экономики и прогнозирования Национальной Академии Наук Украины»
e-mail: uliana.kharyna@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Kharyna U.Y., Junior scientific officer, Department of economic growth and structural changes in the economy
Organization «Institute for Economics and Forecasting NAS of Ukraine»
e-mail: uliana.kharyna@gmail.com

УДК 338.24/332.05

ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ РЕГУЛЮВАННЯ ДИСПРОПОРЦІЙ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Шевченко О.В.

Предметом дослідження є теоретичні підходи до структуризації інструментів регулювання регіональних диспропорцій, які склалися в нормативній економічній науці. Метою дослідження є опрацювання та оцінка підходів до регулювання регіональних диспропорцій і формулювання або удосконалення принципів регулювання регіональних диспропорцій. Завданнями дослідження є окреслення теоретичних підходів до регулювання регіональної диспропорційності, формулювання принципів регулювання диспропорційності, надання рекомендації щодо використання цих принципів при виробленні політики впливу на регіональну нерівномірність. Використано методи теоретичного узагальнення та класифікації, групувань, абстрактно-логічний. Показано, що подолання кризового стану регіонів неможливе без послідовного державного регулювання соціально-економічної сфери, тому узгодження державного та регіонального інтересів у теоретичному плані реалізується через опрацювання принципів регулювання розвитку регіонів і регіональної диспропорційності. Охарактеризовано поняття «регіональна згода», яка означає вирішення конфлікту інтересів: у площині просторового розвитку – економічних, соціальних та екологічних інтересів, а також між державою та регіонами і між органами влади й громадянськістю. Результати роботи можуть бути застосовано при розробці теорії регулювання